Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

U-kirjettä edeltävä kiireellinen E-kirje komission ehdotuksesta sähkö- ja elektroniikkajätedirektiivin muuttamisesta

Jouni Nissinen, ympäristöministeriö, materiaalikierrot-yksikkö

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle
16.5.2023

Valmistelun aikataulu

- jäsenmaiden ympäristötyöryhmä (WPE) käsitellyt asiaa 3.4. ja 12.5.
- 12.5. käydyn keskustelun perusteella pj. katsonee, että kolmaskin käsittely tarvitaan
- Pj-Ruotsi tavoittelee Coreper-kantaa vielä puheenjohtajakaudellaan eli ennen kesäkuun loppua

Ehdotus ja sen tarve

- Euroopan komissio antoi 7.2.2023 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetun direktiivin 2012/19/EU (SER-direktiivi) muuttamisesta.

- Muutostarpeen taustalla on EU:n tuomioistuimen tuomio C-181/20, jonka mukaan SER-direktiivissä on säädetty taannehtivasta vaikutuksesta erityisesti koskien aurinkopaneeleita, mikä ei ole oikeusvarmuuden kannalta perusteltavissa.

Olennainen muutos

Ehdotetulla tarkistuksella selvennetään, mistä alkaen aurinkosähköpaneelien ja SER-direktiivin soveltamisalaan elokuusta 2018 alkaen kuuluvien kotitalouksien sähkö- ja elektroniikkalaitteiden* tuottajien on rahoitettava kotitalouksien sähkö- ja elektroniikkalaiteromun jätehuollosta aiheutuvat kustannukset.

Siinä selvennetään erityisesti, että kotitalouksille tarkoitettujen aurinkopaneelien tuottajien on rahoitettava aurinkopaneeleista peräisin olevan sähkö- ja elektroniikkalaiteromun jätehuolto niiden aurinkosähköpaneelien osalta, jotka on saatettu markkinoille 13.8.2012 jälkeen.

Siinä säädetään myös, että ”avoimeen soveltamisalaan”* kuuluvien kotitalouksille tarkoitettujen sähkö- ja elektroniikkalaitteiden tuottajien on rahoitettava sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta syntyvät jätehuollon kustannukset niiden sähkö- ja elektroniikkalaitteiden osalta, jotka on saatettu markkinoille 15.8.2018 jälkeen.

* ns. ”avoimeen soveltamisalaan” kuuluvat sähkö- ja elektroniikkalaitteet eli käytännössä tavanomainen kuluttajaelektroniikka

Vaikutukset

Lainsäädännölliset vaikutukset

Käsittelyssä olevan SER-direktiivin muutoksen vaikutus voi kansallisesti ulottua tuottajavastuuta koskevaan sääntelyyn, Suomessa etenkin jätelain (646/2011) 46 §:n 2 momenttiin. Tämä on analysoitava tarkemmin, kun direktiivimuutos on saanut lopullisen muotonsa.

EU:n muuhun sääntelyyn tällä direktiivimuutoksella on vain pieni vaikutus.

Ympäristövaikutukset

Komissio ei ole tehnyt direktiivimuutoksesta ympäristövaikutusten arviointia, koska se katsoo, että on välttämätöntä muuttaa sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetun direktiivin nyt käsittelyssä olevia artikloja Euroopan unionin tuomioistuimen tuomion mukaisesti.

Kansallisesti kyseeseen tulevat taloudellisten vaikutusten lisäksi luultavasti korkeintaan pienet muutokset sähkö- ja elektroniikkaromun keräysketjussa, joten ehdotuksesta ei kaikella todennäköisyydellä synny mainittavia ympäristövaikutuksia.

Ehdotus Suomen kannaksi

Suomi katsoo, että ehdotettu direktiivimuutos on unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisuasiassa antaman tuomion C-181/20 valossa välttämätön. Ratkaisun mukaan SER-direktiivin sääntely on tietyiltä osin luonteeltaan taannehtivaa tuottajavastuun osalta. Taannehtivalla sääntelyllä loukataan oikeusvarmuuden periaatetta, joten direktiivi on tältä osin pätemätön. Suomi tukee komission ehdottamaa direktiivimuutosta ja on valmis muuttamaan tarvittaessa kansallista lainsäädäntöä vastaavasti.

Lisätietoja

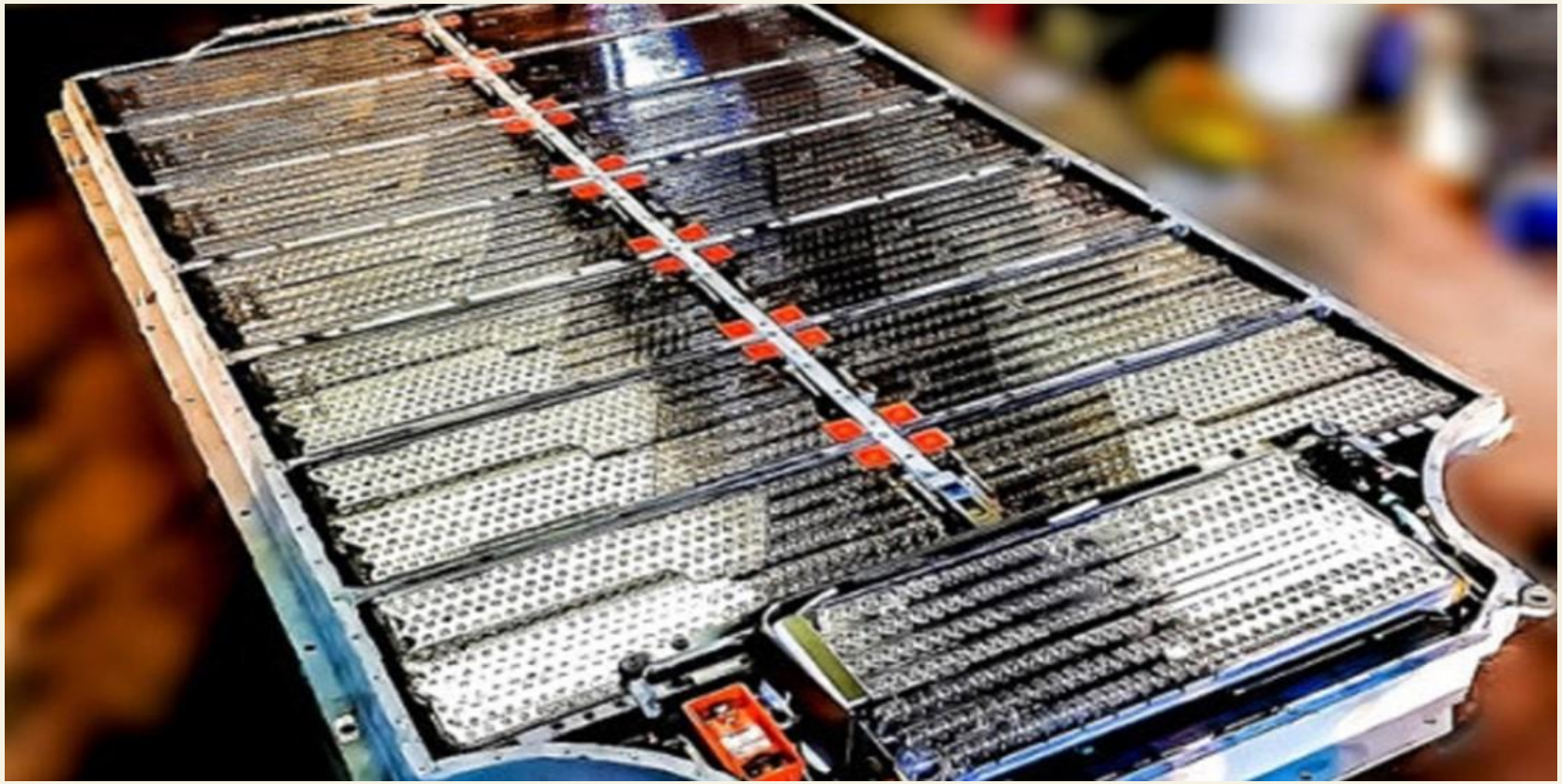

Tesla Model S battery (Tesla)

Jouni Nissinen, jouni.nissinen@gov.fi, puh. 050 325 5976

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment